

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Медичний

Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

« 01 » 09 КОЛ 2023 р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ЛЕКЦІЙ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом

Одеса - 2023

Затверджено:

Засіданням кафедри симуляційних медичних технологій
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від "28" 08 2023 р.

Завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ
завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО
доцент кафедри Михайло ПЕРВАК
доцент кафедри Василь ГЛАДЧУК
доцент кафедри Юрій ПЕТРОВСЬКИЙ
асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО
асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН

Тема № 1

ОРГАНІЗАЦІЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ В ПРИЙМАЛЬНИХ ВІДДІЛЕННЯХ ЛІКАРЕНЬ РІЗНОГО ПРОФІЛЮ

Актуальність теми: Організація невідкладної допомоги є ключовим аспектом медичної системи, особливо в приймальних відділеннях лікарень. З кожним роком кількість пацієнтів, що потребують термінового медичного втручання, зростає. Це може бути зумовлено як зростанням населення, так і збільшенням кількості нещасних випадків та епідемічних спалахів. В Україні, як і в багатьох інших країнах, ефективність надання невідкладної допомоги може визначити не тільки швидкість і точність лікування, але і результативність медичних послуг в цілому.

Мета: опанування знаннями з організації невідкладної допомоги в створенні ефективної та безпечної системи надання екстреної медичної допомоги, що забезпечує високу якість обслуговування пацієнтів, оптимізацію ресурсів лікарень та підвищення професійної компетентності медичного персоналу.

Основні поняття: невідкладна допомога, приймальне відділення, тріаж, протоколи, алгоритми, управління ресурсами, міждисциплінарна співпраця, система документації, якість обслуговування, навчання та підготовка персоналу, етичні та правові аспекти, управління екстреними ситуаціями.

ПЛАН І ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЛЕКЦІЇ

Привітання, перевірка присутніх, ознайомлення з дисципліною та формами оцінювання знань, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

1. **Вступ**
  - Привітання та представлення теми.
  - Огляд важливості організації невідкладної допомоги.
  - Мета і завдання лекції.
2. **Основні поняття та визначення**
  - Невідкладна допомога: визначення і цілі.
  - Приймальне відділення: роль і функції.
  - Тріаж: принципи і методи.
  - Протоколи та алгоритми надання допомоги.
3. **Процес організації роботи приймального відділення**
  - Організаційна структура приймального відділення.
  - Основні етапи роботи: прийом, оцінка, лікування, направлення.
  - Розподіл ролей і обов'язків медичного персоналу.
4. **Управління ресурсами та ефективність**
  - Планування і розподіл ресурсів (персонал, обладнання, медикаменти).
  - Стратегії для оптимізації процесів.
  - Управління навантаженням і чергами пацієнтів.
5. **Міждисциплінарна співпраця**
  - Важливість командної роботи.
  - Координація між різними фахівцями.
  - Комунікація і передача інформації.
6. **Навчання та підготовка персоналу**
  - Програми навчання і тренінги.
  - Важливість постійного вдосконалення навичок.
  - Симуляції та практичні заняття.
7. **Етичні та правові аспекти**

- Права пацієнтів і конфіденційність.
  - Інформована згода і етичні норми.
  - Розгляд можливих юридичних питань.
8. **Управління екстремними ситуаціями**
- Планування і реагування на надзвичайні ситуації.
  - Співпраця з іншими службами і організаціями.
  - Приклади успішних кейсів.
9. **Обговорення та питання**
- Відповіді на запитання слухачів.
  - Обговорення проблем і можливих рішень.
  - Збір зворотного зв'язку.
10. **Заключення**
- Підсумок основних пунктів.
  - Рекомендації для подальшого навчання.
  - Заключне слово і подяка.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ (ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ)

Причини актуальності

1. Зростання навантаження на медичні заклади

В умовах швидкого зростання населення та збільшення випадків травматичних ситуацій, лікарні постійно стикаються з великим навантаженням на приймальні відділення. Важливо забезпечити, щоб кожен пацієнт отримував необхідну допомогу без затримок, що вимагає належної організації роботи відділень.

2. Екстрені ситуації і катастрофи

Різноманітні екстрені ситуації, такі як стихійні лиха, промислові аварії, або епідемії, можуть різко збільшити кількість пацієнтів, які потребують термінової медичної допомоги. Організація роботи приймальних відділень має бути адаптована до таких ситуацій, щоб ефективно справлятися з підвищеним навантаженням.

3. Оптимізація процесів

Правильна організація роботи приймальних відділень допомагає оптимізувати медичні процеси, включаючи швидкість прийому, оцінку і лікування пацієнтів. Це сприяє зменшенню часу очікування і покращенню результатів лікування, що особливо важливо в умовах екстрених ситуацій.

4. Якість медичних послуг

Високий рівень організації в приймальних відділеннях безпосередньо впливає на якість медичних послуг, які надаються пацієнтам. Належна організація допомагає забезпечити чітку і швидку діагностику, адекватне лікування та належний догляд, що сприяє підвищенню рівня задоволеності пацієнтів.

5. Безпека пацієнтів і медичного персоналу

Добре організоване приймальне відділення забезпечує безпеку як пацієнтів, так і медичного персоналу. Це включає в себе впровадження стандартів і протоколів, що допомагають знижувати ризики помилок і забезпечувати безпечні умови для роботи і лікування.

Основні аспекти організації невідкладної допомоги

1. Тріаж

Тріаж – це процес первинної оцінки пацієнтів для визначення ступеня терміновості їх лікування. Важливо, щоб тріаж проводився швидко і точно, щоб визначити пацієнтів, які потребують негайного лікування, і забезпечити ефективний розподіл медичних ресурсів.

2. Протоколи і алгоритми

Протоколи і алгоритми надання невідкладної допомоги допомагають стандартизувати процеси лікування і забезпечити узгодженість у діях медичного персоналу. Це допомагає швидко і ефективно реагувати на різні клінічні ситуації.

3. Міждисциплінарна співпраця

Співпраця між різними медичними спеціалістами є ключовим елементом в організації ефективної невідкладної допомоги. Кожен фахівець відіграє важливу роль у комплексному підході до лікування пацієнтів.

4. Навчання та підготовка персоналу

Регулярне навчання і підготовка медичного персоналу є критично важливими для підтримки високого рівня кваліфікації та ефективності роботи в умовах невідкладної допомоги. Це включає в себе тренінги, симуляції та вдосконалення навичок.

5. Управління ресурсами

Ефективне управління медичними ресурсами (персонал, обладнання, медикаменти) є важливою частиною організації роботи приймального відділення. Це допомагає забезпечити оптимальне використання ресурсів і адаптацію до змінюваного навантаження.

Заключення

Актуальність організації невідкладної допомоги в приймальних відділеннях лікарень України не може бути переоцінена. Правильна організація цієї допомоги забезпечує не лише ефективне лікування пацієнтів, але і покращує загальну якість медичних послуг, безпеку і ефективність роботи медичних установ. Наша задача як медичних працівників – забезпечити високий рівень організації та постійно вдосконалювати наші знання та навички для забезпечення найкращих результатів для наших пацієнтів.

МАТЕРІАЛИ ЩОДО АКТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЇ (за необхідністю)

1. **Чому організація невідкладної допомоги є критично важливою для ефективності роботи приймальних відділень лікарень?**
  - Розгляньте фактори, що впливають на якість надання медичної допомоги у випадках екстрених ситуацій.
2. **Які основні виклики стоять перед приймальними відділеннями лікарень України при організації невідкладної допомоги?**
  - Обговоріть проблеми, з якими стикаються лікарні, і можливі рішення для їх подолання.

3. **Як триаж допомагає у оптимізації процесу надання невідкладної допомоги?**
  - Розгляньте процес триажу і його вплив на швидкість і ефективність лікування пацієнтів.
4. **Які стратегії можуть бути впроваджені для покращення управління ресурсами в приймальних відділеннях?**
  - Досліджуйте різні підходи до управління медичними ресурсами і їх ефективність.
5. **Як навчання медичного персоналу впливає на організацію невідкладної допомоги в лікарнях?**
  - Обговоріть роль навчання та тренінгів для підвищення кваліфікації медичних працівників.
6. **Які є основні протоколи надання невідкладної допомоги і як їх впровадження впливає на якість лікування?**
  - Розгляньте, як протоколи і алгоритми допомагають у систематизації надання медичної допомоги.
7. **Як міждисциплінарна співпраця сприяє покращенню організації невідкладної допомоги?**
  - Обговоріть важливість комунікації між різними медичними спеціалістами та її вплив на лікування пацієнтів.
8. **Які етичні і правові питання можуть виникнути в процесі організації невідкладної допомоги?**
  - Розгляньте можливі етичні та правові проблеми, такі як конфіденційність пацієнтів і інформована згода.
9. **Які є ефективні методи для покращення швидкості і точності оцінки стану пацієнтів у приймальному відділенні?**
  - Обговоріть підходи і технології, що дозволяють швидше та точніше оцінювати стан пацієнтів.
10. **Які уроки можна винести з міжнародного досвіду в організації невідкладної допомоги, і як їх можна адаптувати до умов України?**
  - Розгляньте приклади з інших країн і обговоріть можливість їх адаптації до українських реалій.

ЗАГАЛЬНЕ МАТЕРІАЛЬНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЕКЦІЇ

Матеріальне забезпечення лекції:

- Учбове приміщення кафедри симуляційних медичних технологій
- Обладнання: ноутбук / комп'ютер, проектор, проекційний екран, дошка аудиторна, фліпчарт на тринозі
- Ілюстративні матеріали: мультимедійні презентації, манекени, симулятори, роздатковий матеріал

Навчально-методичне забезпечення лекції:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методична розробка до лекцій з навчальної дисципліни

Навчально-методична література:

- Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»
- Поліщук Л. М., Ковальчук В. В. Організація невідкладної медичної допомоги. Київ: Медицина, 2020. – 320 с.

- Михайлович О. В., Костенко В. М. Аналіз сучасних підходів до організації тріажу в приймальних відділеннях лікарень України. Журнал невідкладної та екстреної медицини. 2022. Т. 1, № 3. С. 45-52.

Питання для індивідуального чи групового аналізу

1. Проаналізуйте реальний випадок з практики лікарні, де організація невідкладної допомоги була або успішною, або мала проблеми. Які висновки можна зробити з цього випадку?
  - Дослідження конкретного прикладу і його аналіз можуть допомогти краще зрозуміти практичні аспекти організації допомоги.
2. Визначте, як різні профілі лікарень (наприклад, загальноотерапевтичні, хірургічні, кардіологічні) можуть по-різному організовувати невідкладну допомогу і чому?
  - Обговорення специфіки організації допомоги в різних типах лікарень.
3. Які інноваційні технології можуть бути впроваджені для покращення організації невідкладної допомоги?
  - Розгляньте новітні технології, такі як електронні медичні записи, телемедицина, автоматизовані системи тріажу, і їх потенціал для покращення роботи приймальних відділень.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке невідкладна допомога і чому вона є критично важливою для роботи приймальних відділень лікарень?
  - Відповідь має включати визначення невідкладної допомоги та пояснення її важливості.
2. Які основні функції приймального відділення в контексті невідкладної допомоги?
  - Відповідь має описувати ролі і обов'язки приймального відділення.
3. Що таке тріаж і які його основні принципи?
  - Відповідь має пояснювати концепцію тріажу і його основні принципи (пріоритети лікування, оцінка стану пацієнтів).
4. Які основні проблеми можуть виникати в організації невідкладної допомоги в приймальних відділеннях лікарень України?
  - Відповідь має описувати можливі проблеми, такі як недостатність ресурсів, високі навантаження, організаційні труднощі.
5. Які стратегії можна застосувати для оптимізації процесу надання невідкладної допомоги в приймальних відділеннях?
  - Відповідь має включати стратегії, такі як впровадження стандартів, використання нових технологій, навчання персоналу.
6. Як протоколи і алгоритми допомагають покращити ефективність надання невідкладної допомоги?
  - Відповідь має пояснювати, як стандартизація процесів допомагає в управлінні випадками невідкладної допомоги.
7. Як різні профілі лікарень (загальноотерапевтичні, хірургічні, кардіологічні) впливають на організацію невідкладної допомоги?
  - Відповідь має порівнювати, як потреби і процедури надання допомоги відрізняються в лікарнях різного профілю.
8. Які переваги і недоліки використання сучасних технологій (наприклад, електронні медичні записи, системи тріажу) в організації невідкладної допомоги?

- Відповідь має включати аналіз переваг і можливих недоліків сучасних технологій у медичній практиці
9. **Проаналізуйте можливий план дій для оптимізації роботи приймального відділення лікарні під час великої кількості пацієнтів, наприклад, під час епідемії.**
- Відповідь має включати конкретні кроки, такі як організація черг, управління ресурсами, координація з іншими службами.
10. **Які етичні та правові аспекти слід враховувати при організації невідкладної допомоги в приймальних відділеннях?**
- Відповідь має охоплювати питання конфіденційності, інформованої згоди, прав пацієнтів і медичних працівників.
11. **Як ви б вирішили ситуацію, коли у приймальному відділенні недостатньо ресурсів для всіх пацієнтів з невідкладними станами?**
- Відповідь має містити рішення для управління обмеженими ресурсами, включаючи можливі компроміси і рішення для пріоритетизації.
12. **Які ключові індикатори ефективності організації невідкладної допомоги можна використовувати для оцінки успішності роботи приймального відділення?**
- Відповідь має охоплювати індикатори, такі як час очікування, рівень задоволеності пацієнтів, результати лікування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Поліщук Л. М., Ковальчук В. В. Організація невідкладної медичної допомоги. Київ: Медицина, 2020. – 320 с.
2. Михайлович О. В., Костенко В. М. Аналіз сучасних підходів до організації тریажу в приймальних відділеннях лікарень України. Журнал невідкладної та екстреної медицини. 2022. Т. 1, № 3. С. 45-52.
3. Шевченко М. І., Дубовик В. П. Ефективність впровадження протоколів надання невідкладної допомоги в українських лікарнях. Науковий вісник медичних наук. 2021. Т. 2, № 4. С. 78-85.
4. Петренко Ю. В., Тимошук Л. А. Роль сучасних технологій у поліпшенні організації невідкладної допомоги. Медична інновація. 2020. Т. 3, № 2. С. 112-119.
5. Національна академія медичних наук України. Рекомендації щодо організації тریажу в приймальних відділеннях. Київ: НАМН України, 2020. – 60 с.
6. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»

Додаткова:

1. Сивий І. І., Смирнов А. О. Основи невідкладної медицини. Львів: Сполом, 2018. – 280 с.
2. Мартинюк О. В. Клінічна медична допомога в умовах екстрених ситуацій. Харків: Фактор, 2019. – 250 с.
3. Симуляційний центр для медичних працівників. Методичні рекомендації для тренінгів з невідкладної допомоги. Київ: СЦМП, 2022. – 50 с.
4. Школа клінічної медицини. Навчальні матеріали з організації екстреної медичної допомоги. Львів: ШКМ, 2021. – 40 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://www.cprguidelines.eu/> – Європейська рада ресусцитації
3. <https://www.c-tecc.org/our-work/guidance> – Комітет з тактичної невідкладної допомоги постраждалим
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n42> – Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах»
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України
6. <https://gmka.org/uk/category/dlya-medykiv/nevidkladna-hirugiya/> – Глобальний альянс медичних знань
7. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація
8. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
9. www.dec.gov.ua/mtd/home/ – Державний експертний центр МОЗ України
10. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
11. www.gmc-uk.org – General Medical Council (GMC)
12. www.bundesarztekkammer.de – Німецька медична асоціація
13. <https://emergencymanual.stanford.edu/downloads/> – Стенфордський посібник з невідкладної допомоги

Тема № 2

ОРГАНІЗАЦІЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ З ПОРУШЕННЯМ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СТРОУКІОНІТУ

Актуальність теми: Порушення мозкового кровообігу (інсульт) займає провідні позиції серед причин смерті і тривалої інвалідності у світі. В Україні інсульт є однією з основних причин госпіталізації у невідкладних відділеннях та часто призводить до важких ускладнень, що впливають на якість життя пацієнтів і потребують тривалої реабілітації. інсульт не лише викликає значні медичні витрати, але і має серйозний вплив на соціально-економічний статус пацієнтів та їхніх сімей. Порушення мозкового кровообігу часто призводить до зниження працездатності і потреби у постійній допомозі, що створює додаткове навантаження на систему охорони здоров'я та соціальні служби.

Мета: навчитися організації невідкладної допомоги хворим з порушенням мозкового кровообігу. Організувати роботу строукюніту

Основні поняття: інсульт, строукюнит, порушенням мозкового кровообігу, невідкладна допомога, реабілітація

ПЛАН І ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЛЕКЦІЇ

Привітання, перевірка присутніх, ознайомлення з дисципліною та формами оцінювання знань, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

1. Привітання та мета лекції

- Ознайомлення з темою та цілями лекції.
- Пояснення важливості організації невідкладної допомоги при порушеннях мозкового кровообігу та роботи строук-юніту.

2. Огляд плану лекції

- Перший блок: основи порушень мозкового кровообігу.
- Другий блок: невідкладна допомога та лікування.
- Третій блок: організація роботи строук-юніту.
- Четвертий блок: реабілітація та подальше лікування.
- П'ятий блок: питання для самоконтролю та обговорення.

---

1. Визначення та класифікація

- Інсульт: ішемічний та геморагічний.
- Фактори ризику та патофізіологія.

2. Клінічні симптоми та діагностика

- Основні симптоми інсульту.
- Методи діагностики: КТ, МРТ, шкала NIHSS.

3. Тріаж та перші дії

- Алгоритм тріажу пацієнтів з підозрою на інсульт.
- Першочергові дії медичного персоналу.

---

1. Протоколи та стандартні процедури

- Тромболітична терапія: показання, протипоказання, дозування.
- Тромбоектомія та інші сучасні методи лікування.

2. Управління ускладненнями

- Основні ускладнення інсульту і їх корекція.
- Роль моніторингу та постійної оцінки стану пацієнта.

3. Клінічні випадки та приклади

- Аналіз клінічних випадків, успішних прикладів лікування.

---

1. Структура і функції строук-юніту

- Основні компоненти строук-юніту.
- Роль спеціалізованого обладнання та командного підходу.

2. Процеси і протоколи

- Організація робочих процесів: приймання пацієнтів, лікування, моніторинг.
- Інтеграція з іншими медичними та соціальними службами.

3. Координація з реабілітаційними службами

- Перехід до реабілітаційного етапу.
  - Взаємодія з реабілітаційними центрами та іншими службами.
-

1. Рання реабілітація

- Значення ранньої реабілітації.
- Методи та підходи до фізичної, професійної та мовної терапії.

2. Подальше спостереження та догляд

- Рекомендації по догляду за пацієнтами після виписки.
  - Довгострокове спостереження та адаптація до нових умов життя.
-

1. Обговорення ключових питань

- Відповіді на питання та уточнення теми.

2. Тестування знань

- Запитання для самоконтролю знань з теми лекції.

3. Зворотний зв'язок

- Обговорення з учасниками, виявлення труднощів і запитань.
-

1. Підсумки та висновки

- Основні висновки та рекомендації.

2. Рекомендована література та ресурси

- Надання списку джерел для додаткового читання.

3. Питання та відповіді

- Останні питання від слухачів
-

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ (ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ)

1. Що таке порушення мозкового кровообігу?

Порушення мозкового кровообігу, або інсульт, виникає, коли кровопостачання до частини мозку порушується, що веде до кисневого голодування нейронів і їх пошкодження. Інсульт поділяється на два основних типи:

- **Ішемічний інсульт:** Виникає через закупорку кровоносної судини, що перешкоджає нормальному кровообігу. Це може бути наслідком тромбу або емболії.
- **Геморагічний інсульт:** Виникає внаслідок розриву кровоносної судини в мозку, що призводить до внутрішньомозкового крововиливу.

2. Клінічні симптоми інсульту

Симптоми інсульту можуть включати:

- Несподіване оніміння або слабкість у обличчі, руці чи нозі, зазвичай на одній стороні тіла.
- Раптові проблеми з мовленням або розумінням мови.
- Раптова втрата зору на одному або обох очах.
- Раптова сильна головний біль без явної причини.

3. Діагностика

Для діагностики інсульту використовуються:

- **Комп'ютерна томографія (КТ)** для виявлення крововиливів.
- **Магнітно-резонансна томографія (МРТ)** для детальнішої оцінки мозкових структур і пошкоджень.
- **Шкала NIHSS** (Національний інститут здоров'я інсульту) для оцінки тяжкості симптомів.

4. Тріаж

При підозрі на інсульт важливо швидко здійснити тріаж. Тріаж включає первинну оцінку симптомів, визначення терміновості лікування і подальші дії, які включають термінову транспортування до спеціалізованого відділення.

4.1. Протоколи і процедури

- **Тромболітична терапія:** Для пацієнтів з ішемічним інсультом важливо швидко розпочати тромболітичну терапію, яка полягає у введенні препарату для розчинення тромбу. Показання до терапії включають виникнення симптомів протягом останніх 4.5 годин.
- **Тромбоектомія:** Це процедура механічного видалення тромбу, що може бути рекомендована в певних випадках ішемічного інсульту.

4.2. Управління ускладненнями

- **Контроль артеріального тиску:** Важливо контролювати і коригувати артеріальний тиск, щоб уникнути подальшого пошкодження мозку.
- **Лікування набряку мозку:** Може включати медикаментозні та хірургічні методи.

---

5. Визначення та призначення

Строук-юніт (інсультний центр) — це спеціалізоване відділення лікарні, яке забезпечує цілодобову медичну допомогу пацієнтам з інсультом. Основна мета строук-юніту — швидке та ефективне лікування інсультів, включаючи їх діагностику, лікування, реабілітацію та постгоспітальне спостереження.

5.1 Переваги строук-юніту

- **Швидкий доступ до спеціалізованих методів лікування:** Стружк-юніти забезпечують своєчасне застосування тромболітичних препаратів, тромбоектомії та інших інноваційних методів лікування.
  - **Комплексний підхід до пацієнтів:** Мультидисциплінарна команда лікарів, медичних сестер, терапевтів та соціальних працівників працює разом для надання всебічної допомоги.
-

5.2 Основні компоненти

- **Медичні кабінети та палати:** Спеціально обладнані кімнати для лікування і моніторингу пацієнтів з інсультом.
- **Спеціалізоване обладнання:** Ультразвукові апарати, комп'ютерна томографія (КТ), магнітно-резонансна томографія (МРТ), монітори життєвих показників.

6. Мультидисциплінарна команда

- **Неврологи:** Основні лікарі, які займаються діагностикою та лікуванням інсультів.
  - **Нейрохірурги:** Фахівці, які виконують хірургічні втручання, такі як тромбоектомія.
  - **Медичні сестри:** Відповідають за моніторинг пацієнтів, проведення процедур, надання підтримки.
  - **Реабілітологи:** Фізичні терапевти, логопеди, професійні терапевти, які займаються відновленням функцій пацієнтів.
-

6.1 Приймання пацієнтів

- **Тріаж:** Оцінка стану пацієнта при вступі, визначення терміновості лікування.
- **Первинна діагностика:** Швидке проведення КТ або МРТ для визначення типу інсульту та планування подальшого лікування.

6.2 Лікування

- **Невідкладне лікування:** Застосування тромболітичних препаратів або тромбоектомії для ішемічного інсульту.
- **Моніторинг і корекція:** Постійний контроль артеріального тиску, рівня глюкози, функцій життєвих систем.

7. Реабілітація

- **Рання реабілітація:** Залучення реабілітологів для раннього початку реабілітаційних заходів, таких як фізична терапія і мовна терапія.
  - **План реабілітації:** Розробка індивідуального плану відновлення для кожного пацієнта.
-

8 Співпраця з реабілітаційними центрами

- **Перехід на реабілітаційний етап:** Організація передачі пацієнтів до реабілітаційних центрів для подальшого лікування.

- **Комунікація:** Обмін інформацією між строук-юнітом і реабілітаційними центрами для забезпечення безперервності догляду.

9. Інтеграція з соціальними службами

- **Соціальна підтримка:** Організація соціальної підтримки для пацієнтів та їх родин.
- **Планування домашнього догляду:** Розробка плану для подальшого догляду вдома, включаючи допомогу соціальних працівників.

---

10. Кваліфікація медичного персоналу

- **Навчання та сертифікація:** Регулярне навчання та сертифікація для медичного персоналу з питань лікування інсультів і роботи в строук-юніті.
- **Професійний розвиток:** Постійне вдосконалення навичок через тренінги, семінари та наукові дослідження.

11. Командна робота

- **Командний підхід:** Співпраця всіх членів мультидисциплінарної команди для досягнення найкращих результатів лікування.
- **Комунікація:** Забезпечення ефективної комунікації між різними спеціалістами та підрозділами лікарні.

ЗАГАЛЬНЕ МАТЕРІАЛЬНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЕКЦІЇ

Матеріальне забезпечення лекції:

- Учбове приміщення кафедри симуляційних медичних технологій
- Обладнання: ноутбук / комп'ютер, проектор, проекційний екран, дошка аудиторна, фліпчарт на тринозі
- Ілюстративні матеріали: мультимедійні презентації, манекени, симулятори, роздатковий матеріал

Навчально-методичне забезпечення лекції:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методична розробка до лекцій з навчальної дисципліни

Навчально-методична література:

- Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»
- Поліщук Л. М., Ковальчук В. В. Організація невідкладної медичної допомоги. Київ: Медицина, 2020. – 320 с.
- Чекалова, Н. В. Інноваційні підходи до організації роботи строук-юнітів. / Н. В. Чекалова. – Київ: Науковий світ, 2021. – 250 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Поліщук Л. М., Ковальчук В. В. Організація невідкладної медичної допомоги. Київ: Медицина, 2020. – 320 с.
2. Михайлович О. В., Костенко В. М. Аналіз сучасних підходів до організації тریажу в приймальних відділеннях лікарень України. Журнал невідкладної та екстреної медицини. 2022. Т. 1, № 3. С. 45-52.
3. Шевченко М. І., Дубовик В. П. Ефективність впровадження протоколів надання невідкладної допомоги в українських лікарнях. Науковий вісник медичних наук. 2021. Т. 2, № 4. С. 78-85.
4. Петренко Ю. В., Тимошук Л. А. Роль сучасних технологій у поліпшенні організації невідкладної допомоги. Медична інновація. 2020. Т. 3, № 2. С. 112-119.
5. Національна академія медичних наук України. Рекомендації щодо організації тریажу в приймальних відділеннях. Київ: НАМН України, 2020. – 60 с.
6. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.12.2018 № 2406. Про затвердження стандартів надання медичної допомоги при гострому інсульті. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.moz.gov.ua/documents>
8. Чекалова, Н. В. Інноваційні підходи до організації роботи строук-юнітів. / Н. В. Чекалова. – Київ: Науковий світ, 2021. – 250 с.

Додаткова:

1. Jones, R. H., Smith, J. L. Stroke Units: Organization and Management. / R. H. Jones, J. L. Smith. – London: Oxford University Press, 2018. – 280 p.
2. Langhorne, P., Roberts, M., Reid, J. Stroke Unit Trialists' Collaboration. / P. Langhorne, M. Roberts, J. Reid. – London: BMJ Publishing Group, 2017. – 320 p.
3. Коновалов, С. А. Організація та управління медичними службами. / С. А. Коновалов, Ю. В. Рябов. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2019. – 400 с.
4. Грек, Ю. В. Лікування інсультів: клінічні рекомендації та протоколи. / Ю. В. Грек. – Львів: НТУ, 2020. – 320 с.
5. Воронін, І. М. Основи невідкладної медицини. / І. М. Воронін. – Харків: Медична книга, 2022. – 350 с.
6. National Institute for Health and Care Excellence (NICE). Stroke Rehabilitation in Adults. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nice.org.uk/guidance/ng128>.
7. American Heart Association. Guidelines for the Early Management of Patients With Acute Ischemic Stroke. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.heart.org/guidelines>.
8. Чумак, І. О. Роль реабілітації у відновленні пацієнтів після інсульту. / І. О. Чумак. – Одеса: Педагогічна преса, 2021. – 270 с.
9. Сивий І. І., Смирнов А. О. Основи невідкладної медицини. Львів: Сполом, 2018. – 280 с.
10. Мартинюк О. В. Клінічна медична допомога в умовах екстрених ситуацій. Харків: Фактор, 2019. – 250 с.
11. Симуляційний центр для медичних працівників. Методичні рекомендації для тренінгів з невідкладної допомоги. Київ: СЦМП, 2022. – 50 с.
12. Школа клінічної медицини. Навчальні матеріали з організації екстреної медичної допомоги. Львів: ШКМ, 2021. – 40 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://www.cprguidelines.eu/> – Європейська рада ресусцитації
3. <https://www.c-tecc.org/our-work/guidance> – Комітет з тактичної невідкладної допомоги

постраждалим

4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n42> – Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах»
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України
6. <https://gmka.org/uk/category/dlya-medykiv/nevidkladna-hirugiya/> – Глобальний альянс медичних знань
7. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація
8. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
9. www.dec.gov.ua/mtd/home/ – Державний експертний центр МОЗ України
10. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
11. www.gmc-uk.org – General Medical Council (GMC)
12. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
13. <https://emergencymanual.stanford.edu/downloads/> – Стенфордський посібник з невідкладної допомоги

МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛОГІСТИКА ПАЦІЄНТА З НЕВІДКЛАДНИМ СТАНОМ

Актуальність теми: Менеджмент та логістика пацієнта з невідкладним станом є критично важливими аспектами сучасної медицини, що впливають на ефективність надання медичної допомоги. Невідкладні стани, такі як інсульт, інфаркт міокарда, травми, можуть швидко призвести до серйозних ускладнень і навіть загрози життю пацієнта. Тому організація швидкої та якісної медичної допомоги є ключовою для покращення результатів лікування і зменшення летальності.

Мета: навчитися менеджменту та логістиці пацієнта з невідкладним станом

Основні поняття: інсульт, строукюнит, порушенням мозкового кровообігу, невідкладна допомога, реабілітація, інфаркт ,невідкладний стан

ПЛАН І ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЛЕКЦІЇ

Привітання, перевірка присутніх, ознайомлення з дисципліною та формами оцінювання знань, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

1. Вступ

- **1.1 Привітання та представлення теми**
  - Огляд важливості менеджменту та логістики пацієнтів з невідкладними станами.
  - Мета і завдання лекції.
- **1.2 Актуальність теми**
  - Зростання кількості невідкладних випадків.
  - Важливість своєчасного медичного втручання.

---

2. Основи менеджменту пацієнтів з невідкладними станами

- **2.1 Визначення та принципи менеджменту**
  - Що таке менеджмент пацієнтів з невідкладними станами?
  - Основні принципи ефективного менеджменту (оперативність, координація, якість).
- **2.2 Мультидисциплінарний підхід**
  - Роль різних медичних спеціалістів.
  - Організація роботи команди лікарів, медсестер, реабілітологів та інших фахівців.
- **2.3 Протоколи та стандарти**
  - Клінічні протоколи для різних невідкладних станів (інсульт, інфаркт, травми).
  - Важливість дотримання стандартів лікування.

---

3. Логістика пацієнтів з невідкладними станами

- **3.1 Організація прийому пацієнтів**
  - Тріаж: визначення терміновості лікування.
  - Протоколи первинного огляду та швидкої діагностики.
- **3.2 Процеси госпіталізації та транспортування**
  - Процедури для швидкого транспортування пацієнтів до лікарні.

- Організація госпіталізації в відділення невідкладної допомоги або спеціалізовані відділення (наприклад, строук-юніт).
  - **3.3 Управління ресурсами**
    - Оптимізація використання медичних ресурсів (обладнання, медикаменти).
    - Управління ліжковим фондом і медичними запасами.
-

4. Менеджмент та моніторинг лікування

- **4.1 Невідкладне лікування**
    - Протоколи лікування для найбільш поширених невідкладних станів.
    - Використання тромболітичної терапії, антибіотиків, хірургічних втручань.
  - **4.2 Моніторинг стану пацієнта**
    - Постійний моніторинг життєвих показників.
    - Оцінка ефективності лікування та корекція терапії.
  - **4.3 Післяопераційний догляд та реабілітація**
    - Ранні етапи реабілітації.
    - Планування подальшого догляду та відновлення функцій.
-

5. Координація з іншими службами

- **5.1 Співпраця з реабілітаційними центрами**
    - Організація передачі пацієнтів до реабілітаційних центрів.
    - Координація між лікарнею та реабілітаційними службами.
  - **5.2 Інтеграція з соціальними службами**
    - Організація соціальної підтримки для пацієнтів та їх родин.
    - Планування домашнього догляду і підтримка соціальних працівників.
-

6. Інновації та сучасні технології

- **6.1 Використання новітніх технологій**
    - Телемедицина та автоматизовані системи управління пацієнтами.
    - Новітні методи діагностики та лікування.
  - **6.2 Інновації в менеджменті та логістиці**
    - Актуальні дослідження та нововведення в області менеджменту пацієнтів з невідкладними станами.
-

7. Питання для обговорення та самоконтролю

- **7.1 Питання для самоконтролю**
    - Які основні принципи ефективного менеджменту пацієнтів з невідкладними станами?
    - Як організовується тріаж пацієнтів з невідкладними станами?
    - Які протоколи лікування використовуються для основних невідкладних станів?
  - **7.2 Обговорення клінічних випадків**
    - Аналіз реальних випадків з практики.
    - Обговорення можливих проблем та рішень.
-

8. Завершення лекції

- **8.1 Підсумки та висновки**
  - Основні акценти на ключових аспектах менеджменту та логістики пацієнтів з невідкладними станами.
- **8.2 Рекомендована література та ресурси**
  - Ресурси для подальшого вивчення теми.
- **8.3 Відповіді на питання**
  - Відповіді на питання слухачів.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ (ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ)

1. Основи менеджменту пацієнтів з невідкладними станами

1.1 Визначення та принципи менеджменту

Менеджмент пацієнтів з невідкладними станами охоплює всі етапи лікування від первинного прийому до постгоспітального догляду. Основні принципи включають:

- **Оперативність:** Швидке реагування на симптоми і негайне надання допомоги.
- **Координація:** Скоординовані дії між різними спеціалістами для досягнення ефективних результатів.
- **Якість:** Дотримання високих стандартів медичного обслуговування і лікування.

1.2 Мультидисциплінарний підхід

У менеджменті пацієнтів з невідкладними станами важливу роль відіграє мультидисциплінарна команда. До складу команди зазвичай входять:

- **Неврологи:** Для діагностики та лікування неврологічних розладів.
- **Кардіологи:** Для лікування серцево-судинних захворювань.
- **Хірурги:** Для проведення необхідних хірургічних втручань.
- **Медичні сестри та реабілітологи:** Для постійного моніторингу пацієнта та реабілітаційних процедур.

1.3 Протоколи та стандарти

Для ефективного лікування невідкладних станів використовуються чітко визначені клінічні протоколи, що включають:

- **Терапевтичні протоколи:** Призначення медикаментів, терапевтичних процедур, хірургічних втручань.
- **Стандарти обслуговування:** Визначення якості надання медичних послуг.

---

2. Логістика пацієнтів з невідкладними станами

2.1 Організація прийому пацієнтів

Процес прийому пацієнтів з невідкладними станами включає:

- **Тріаж:** Процедура оцінки терміновості та важливості лікування. Тріаж допомагає швидко визначити пріоритетність медичної допомоги.

- **Первинний огляд та діагностика:** Включає швидке проведення діагностичних тестів, таких як КТ або МРТ, для визначення природи стану пацієнта.

2.2 Процеси госпіталізації та транспортування

- **Транспортування:** Організація швидкого та безпечного транспортування пацієнта до лікарні або спеціалізованого відділення.
- **Госпіталізація:** Приймання пацієнта в відділення невідкладної допомоги або спеціалізоване відділення (наприклад, строук-юніт), організація необхідного лікування.

2.3 Управління ресурсами

Ефективне управління ресурсами включає:

- **Оптимізація медичних ресурсів:** Забезпечення наявності необхідного обладнання, медикаментів та інших медичних матеріалів.
- **Управління ліжковим фондом:** Координація ліжок та ресурсів для забезпечення надання допомоги всім пацієнтам.

---

3. Менеджмент та моніторинг лікування

3.1 Невідкладне лікування

- **Протоколи лікування:** Застосування стандартних терапевтичних протоколів для лікування невідкладних станів, таких як тромболітична терапія для інсульту або антибіотики для сепсису.
- **Хірургічні втручання:** Проводяться при необхідності, залежно від типу невідкладного стану.

3.2 Моніторинг стану пацієнта

- **Життєві показники:** Постійний моніторинг показників, таких як артеріальний тиск, частота пульсу, рівень кисню в крові.
- **Оцінка ефективності лікування:** Регулярне проведення діагностичних тестів для оцінки прогресу і корекція терапії.

3.3 Післяопераційний догляд та реабілітація

- **Рання реабілітація:** Проведення реабілітаційних заходів, таких як фізична терапія, мовна терапія, починаючи з ранніх стадій після операції або лікування.
- **Планування подальшого догляду:** Розробка індивідуальних планів для відновлення функцій пацієнтів після виписки.

---

4. Координація з іншими службами

4.1 Співпраця з реабілітаційними центрами

- **Передача пацієнтів:** Організація передачі пацієнтів до спеціалізованих реабілітаційних центрів для подальшого лікування.
- **Комунікація:** Обмін інформацією між лікарнею та реабілітаційними установами для забезпечення безперервності догляду.

4.2 Інтеграція з соціальними службами

- **Соціальна підтримка:** Надання допомоги пацієнтам та їх родинам у плануванні домашнього догляду та соціальної підтримки.
- **Планування домашнього догляду:** Розробка планів для подальшого догляду вдома, включаючи допомогу соціальних працівників.

---

5. Інновації та сучасні технології

5.1 Використання новітніх технологій

- **Телемедицина:** Застосування віддалених консультацій для моніторингу пацієнтів та консультацій з іншими фахівцями.
- **Автоматизовані системи:** Використання систем для моніторингу пацієнтів, управління інформацією та покращення комунікації між медичними працівниками.

5.2 Інновації в менеджменті та логістиці

- **Актуальні дослідження:** Огляд нових досліджень і технологій, що впливають на менеджмент і логістику пацієнтів з невідкладними станами.
- **Найкращі практики:** Адаптація найкращих практик і нових підходів для покращення результатів лікування.

Висновок

Менеджмент і логістика пацієнта з невідкладним станом є критично важливими для забезпечення якісного і своєчасного лікування. Ефективна організація всіх процесів від прийому пацієнта до післяопераційного догляду впливає на результат лікування і загальний стан пацієнта. Важливо забезпечити високий рівень координації, використання сучасних технологій та дотримання протоколів для досягнення найкращих результатів.

ЗАГАЛЬНЕ МАТЕРІАЛЬНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЕКЦІЇ

Матеріальне забезпечення лекції:

- Учбове приміщення кафедри симуляційних медичних технологій
- Обладнання: ноутбук / комп'ютер, проектор, проекційний екран, дошка аудиторна, фліпчарт на тринозі
- Ілюстративні матеріали: мультимедійні презентації, манекени, симулятори, роздатковий матеріал

Навчально-методичне забезпечення лекції:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методична розробка до лекцій з навчальної дисципліни

Навчально-методична література:

- Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»

- Поліщук Л. М., Ковальчук В. В. Організація невідкладної медичної допомоги. Київ: Медицина, 2020. – 320 с.
- Михайлович О. В., Костенко В. М. Аналіз сучасних підходів до організації тریажу в приймальних відділеннях лікарень України. Журнал невідкладної та екстреної медицини. 2022. Т. 1, № 3. С. 45-52.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Поліщук Л. М., Ковальчук В. В. Організація невідкладної медичної допомоги. Київ: Медицина, 2020. – 320 с.
2. Михайлович О. В., Костенко В. М. Аналіз сучасних підходів до організації тریажу в приймальних відділеннях лікарень України. Журнал невідкладної та екстреної медицини. 2022. Т. 1, № 3. С. 45-52.
3. Шевченко М. І., Дубовик В. П. Ефективність впровадження протоколів надання невідкладної допомоги в українських лікарнях. Науковий вісник медичних наук. 2021. Т. 2, № 4. С. 78-85.
4. Петренко Ю. В., Тимошук Л. А. Роль сучасних технологій у поліпшенні організації невідкладної допомоги. Медична інновація. 2020. Т. 3, № 2. С. 112-119.
5. Національна академія медичних наук України. Рекомендації щодо організації тریажу в приймальних відділеннях. Київ: НАМН України, 2020. – 60 с.
6. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»

Додаткова:

1. Сивий І. І., Смирнов А. О. Основи невідкладної медицини. Львів: Сполом, 2018. – 280 с.
2. Мартинюк О. В. Клінічна медична допомога в умовах екстрених ситуацій. Харків: Фактор, 2019. – 250 с.
3. Симуляційний центр для медичних працівників. Методичні рекомендації для тренінгів з невідкладної допомоги. Київ: СЦМП, 2022. – 50 с.
4. Школа клінічної медицини. Навчальні матеріали з організації екстреної медичної допомоги. Львів: ШКМ, 2021. – 40 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://www.cprguidelines.eu/> – Європейська рада ресусцитації
3. <https://www.c-tecc.org/our-work/guidance> – Комітет з тактичної невідкладної допомоги постраждалим
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n42> – Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах»
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України
6. <https://gmka.org/uk/category/dlya-medykiv/nevidkladna-hirugiya/> – Глобальний альянс медичних знань
7. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація
8. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
9. www.dec.gov.ua/mtd/home/ – Державний експертний центр МОЗ України

10. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
11. www.gmc-uk.org – General Medical Council (GMC)
12. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
13. <https://emergencymanual.stanford.edu/downloads/> – Стенфордський посібник з невідкладної допомоги